

SIDSTE NYT OM ZINK - MYNDIGHEDSHÅNDBTERING

Bent Ib Hansen

Faglig nyt
20.09.2016

EU godkendelse af medicinsk zink som veterinærlægemidler

- To zink produkter er EU godkendt som veterinærlægemidler
 - Dvs. produkt nu er tilladt at bruge i samtlige UE lande
 - Risiko for udvaskning af zink fra sandjord med lavt pH
- I produktresumé for EU godkendt zink veterinærlægemidler er beskrevet miljømæssige særlige forsigtighedsregler ved brug
- Miljøstyrelsen → vejledning til kommunerne om miljøvurdering af zink ved tilladelse eller miljøgodkendelse af husdyrbrug
- Tilsvarende regler er på vej ind i husdyrgødningsbekendtgørelsen med forventet ikrafttræden august 2017

11. januar 2016

PRODUKTRESUMÉ

for

Vilocare, premix til foderlægemiddel

4.5 Særlige forsigtighedsregler vedrørende brugen

Zink er meget giftigt for vandorganismer, idet det persisterer i jorden og kan ophobes i sedimentet. Risikoen for det akvatiske økosystem kan reduceres ved at overholde følgende foranstaltninger:

Ufortyndet gylle fra behandlede svin bør ikke spredes på jorden. En indledende mindste fortynding med gylle fra ubehandlede svin eller søer er nødvendig, således at den totale mængde gylle fra behandlede svin er så lav som muligt og aldrig overstiger 40 % af rationen, når gylle fra fravænnede svin og søer opbevares sammen. På gårde, hvor blanding af gylle fra behandlede svin med gylle fra ikke-behandlede svin ikke er mulig, er brugen af produktet kontraindiceret.

Biotilgængeligheden af zink, og den deraf følgende miljømæssige risiko, varierer mellem jordtyper. Gylle fra behandlede svin bør ikke spredes på sårbare jordtyper, som er blevet identificeret som frit drænende, sure ($\text{pH} \leq 6$) sandholdige jorde. Endvidere bør gylle fra behandlede svin ikke spredes på skrånende steder, på frossen jord eller ved forventning om regnvejr.

Gylle indeholdende zink bør ikke spredes på det samme område jord i efterfølgende år for at undgå ophobning af zink, som kan forårsage skadelige virkninger på miljøet.

Ved spredning af gylle fra behandlede svin skal minimumsafstanden til overfladevand, som defineret ved nationale eller lokale krav, overholdes, og en minimums bufferzone på 3-6 meter skal benyttes, da gylle indeholdende zink kan forårsage skadelige virkninger på det akvatiske miljø.

Vejledning om brug af medicinsk zink til smågrise

- **1. Led:** Afklare om ansøger accepterer vilkår om ikke at bruge medicinsk zink eller om husdyrgødningen afsættes til biogasanlæg
- **2. Led:** Først vurdere om maks. 40 % (fra august 2017: 14 kg P/ha) af udbragt husdyrgødning på bedriften målt i dyreenheder er fra behandlede smågrise
 - Husdyrbrug med smågrise → vilkår om kalkning af sandjorde (JB 1-4) → Rt. på over 6
 - Aug. 2017: Husdyrbrug med smågrise → påbud om kalkning af sandjorde (JB 1-4) → Rt. < 6
 - "god landmandspraksis" → Rt. på 5,8-6,2 på sandjord → optimalt udbytte
- **3. Led – særskilt ren smågrisegylle**

Ren Smågrisegylle må kun anvendes på det samme areal hvert 3. år.

 - Maksimalt 35 kg fosfor årligt fra husdyrgødning fra smågrise behandlet med zinkoxid på arealet
- Afstandskrav til vandløb, søer over 100 m² og kystvande
 - 3 meter, hvis indhold af husdyrgødning fra smågrise i gødningslageret overstiger 20 %
 - 6 meter, hvis indhold af husdyrgødning fra smågrise i gødningslageret overstiger 40 %

Vejledning om brug af medicinsk zink til smågrise

”Behandlede grise med medicinsk zink”

Her menes smågrise i perioden 7,2-32 kg selvom de kun er behandlede i 14 dage.

Eksempel med so-anlæg inkl. smågrise

1 årssø svarer til	0,227 DE
30,6 smågrise svarer til	<u>0,147 DE</u> (udgør 31 % af gyllemængde – udtrykt i DE)
Sum	0,474 DE

Eksempel med FRATS produktion af slagtesvin (7,2-110 kg)

1 slagtesvin svarer til	0,0256 DE
1 smågris svarer til	<u>0,0048 DE</u> (udgør 16 % af gyllemængde – udtrykt i DE)
Sum	0,0304 DE

Holland og Frankrig har nedlagt protest

- Protest begrundet i både miljø- og resistensproblematik
 - Forventer beslutning i den sag den 16. november 2016
- 1. afgørelse træffes i videnskabelig komite for lægemidler til dyr (CVMP)
 - I CVMP har alle medlemmer én stemme
- CVMP's afgørelse indstilles til Kommissionens Stående Udvalg for Veterinære Lægemidler (Standing Committee)
 - I Standing Committee stemmes vægtet efter landets størrelse
- Beslutning træder forventeligt i kraft inden for ca. 6 måneder
- Krav: At listet afværgeforanstaltninger beskytter vandmiljøet tilstrækkeligt
- Afgørelse gælder alle produkter uanset om de er nationalt godkendte
 - Ingen national sær-politik i stil med den DK praksis, der har været siden 2005

Udledning pr. ha ved 1,4 DE/ha

	Kobber, g/ha	Zink, g/ha
Smågrise, 7-31 kg	1.927	5.380
Slagtesvin, 31-110	220	1.314
Årssøer	183	1.111
Søer a 30 grise til 31 kg	848	2.739

Bortfjernelse med planter pr. ha:

- Kobber: ca. 50 g/ha
- Zink: ca. 200-300 g/ha

EFSA forslag til ny Cu norm i foder til husdyr

EFSA rapport bestilt af EU kommissionen → på videnskabeligt grundlag at vurdere revision af Cu norm

→ maks. 25 mg Cu/kg i foder til smågrise mod nuværende 170 mg

Hovedargument for at reducere Cu indhold i foder til smågrise

- Markant laver belastning af miljøet fra smågrisehold
 - Landbrugets Cu-udskillelse til det omgivende miljø reduceres 20 %
- At foderernæring alene bør dække fysiologisk behov for Cu
- At vækstfremmende effekt bør håndteres veterinært (som Zn)
- Ved 170 → 25 mg Cu/kg reduceres produktionsværdien 5 %
 - Der eksisterer alternative produkter som kan erstatte høj Cu indhold i foder til smågrise – eksempelvis organiske syrer

EFSA forslag til ny Cu norm i foder til husdyr

Mg Cu/kg foder	Anbefalet mindste norm*	Sikkerhedsmargin (mindste norm)×1,5	Cu indhold i foderråvarer	Forslag Ny EFSA norm	Nuværende anbefaling
Smågrise, frav.	8	12	10	25	170
Slagtesvin	6	9	10	25	25
Søer	10	15	10	25	25
Malkekvæg	8,8-13,2	13,2-19,8	10	30	35
Geder	7-22	10,6-33	10	35	25

* DK mindstenorm for svinefoder er 6 mg Cu per FE foder

Kilde: Revision of the currently authorised maximum copper content in complete feed, EFSA Panel on Additives and Products or Substances used in Animal Feed (FEEDAP). EFSA Journal 13 July 2016, doi: 10.2903/j.efsa.2016.4563

Sandsynligt at norm for kobber lander på et højere niveau end 25 mg Cu/kg foder

Proceserfaring fra EFSA – ZINK anbefaling til endelig vedtagelse af norm

- 2 år fra EFSA rapport forelå til endelig vedtagelse af norm
- 1. udspil: EFSA anbefaling var på 70 mg/kg foder til slagtesvin
- 2. udspil var på 100 mg/kg foder til slagtesvin
- Endelig vedtagelse landede på 120 mg/kg foder til slagtesvin

I dialog med Fødevarestyrelse vil VSP vurdere en fælles holdning